

דיני מצות ומצות אבנ

א) אור אור א תל"ו

הסוד

שפירש (בסימן תל"ו) שאין מברכין על הביטול שחל בלב ולא מצינו ברכה על מחשבה שבלב

א) אור אור א תל"ו

ב) אור אור א תל"ו

ג) אור אור א תל"ו

ד) אור אור א תל"ו

ה) אור אור א תל"ו

ב) אור אור א תל"ו

ג) על ביעור חמץ. דאף על גב דאינו מצטרף עד למחר מכל מקום כיון דדיקה זו (א) לצורך ביעור הוא מעין הביעור ואין מברכין על דיקת חמץ דאין זה סוף מצותו וגם אין מברכין על ביטול חמץ כיון דעיקר הביטול תלוי בלב ואין מברכין על דברים שבלב. אם בירך לבער יאא [אחרונים]:

ג) אור אור א תל"ו

וא"ת למה אין מברכין על הגדה שהרי מצוה לספר ביציאת מצרים והיה לנו לברך על המצוה זאת, ויראה כיון דעיקר הדבר הוא מחשבת הלל דלריך להצין מה שאמר פ"ט ואם לא כן לא הוא מידי, וביוון שהעיקר הוא בלב לא שייך ברכה אלא במצוה שעיקר שיהא במעשה, ומברך אשר קדשנו כי המעשה הוא עיקר, ולפיכך אין מברכין על הגדה, ובתלמוד תורה אנו מברכין לעסוק בדברי תורה שכל עסק שיש בו בתלמוד תורה הוא המצוה אע"ג שאינו מצין מה שאמר, רק שגורס כך ואינו מצין הוא נמי מצוה, לכן הברכה לעסוק בדברי תורה, וכן אנו מברכין על מקרא מגילה ולקרא את הלל שהקריאה הוא עיקר צין שיצין או שלא יצין, שכן תקנו חכמים לקרוא את הלל ולקרא את המגילה ואפילו אינו מצין ולפיכך שם יש ברכה, עכ"ל.

א) אור אור א תל"ו

ושאלת למה אין מברכין על ספור ההגדה, הרבה דברים נאמרו הקב"ה לעשות זכר ליציאת מצרים ואין אנו מברכין עליהן, כגון הפרשת בכורות, וכן המועדים, שאין צריך להזכיר בהפרשת בכורות שאנו עושין אותם זכר ליציאת מצרים, אלא מצוה הקב"ה לעשות המעשה, ומתוך כך אנו זוכרין יציאת מצרים, ולא דוקא הגדה בפה אלא אם ישאל מפרשין לו, [וחי ההגדה לזכר שזוכרין יציאת מצרים], עכ"ל.

ג) אור אור א תל"ו

א. שאלה: אברך תושב ארץ ישראל שאביו בא מחו"ל לבקרו בפסח, והאב עורך סדר בליל יו"ט שני, האם צריך האב לקרוא לבנו שיכנס לחדר שהוא עורך שם את הסדר בשביל לספר לו מיציאת מצרים לקיים מצות והגדת לבנך, או לא"ט.

ונראה דשורש הנידון בזה תליא בגדר מצות והגדת לבנך, האם המצוה ביסודה מוטלת על האב, ואילו הבן אינו אלא היכי תימצי בעלמא לקיים את המצוה, כעין חפצא דמצוה גרידא, או דלמא דלעולם הבן עצמו מחייב את דין הסיפור, כי עיקר היום ותכליתו הוא מסורת הדורות בזה שהבן ישמע מאביו סיפורי יצי"מ, והבן הוא בגדר 'גברא' השומע, ולא רק חפצא אשר מקיימים בו את המצוה.